

Työpaikan paloturvallisuus

Sanni Kuitunen

Sisällys

Ihmisten toiminta

Rakenteellinen paloturvallisuus

Palontorjuntatekniikka

Alkusammuttimet- ja sammuttaminen

Ihmisten toiminta

1.1 Työpaikan turvallisuusorganisaatio ja vastuuhenkilöt

1.2 Turvallisuus on jokaisen asia

1.3 Työpaikan turvallisuushavaintojen ilmoitusmenettelyt- ja käytännöt

1.4 Miksi perehdytetään?

1.5 Paloturvallisuus- ja pelastustoiminta

1.6 Normaaliolot – Häiriötilanteet - Poikkeusolot

1.7 Asiakkaiden ja vieraiden turvallisuus

1.8 Työpaikkojen yleisiä palo- ja syttymisriskejä ja niiden ennaltaehkäisy

1.9 Tulipalon syttyminen

1.10 Toiminta tulipalotilanteessa

1.11 Sisälle suojautuminen hätätilanteessa

1.12 Turvallisuuskävely

1.13 Turvallisuusharjoitukset

1.1 Työpaikan turvallisuusorganisaatio ja vastuuhenkilöt

Lisää tähän työpaikkasi turvallisuusorganisaatio. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus – oppaasta.

1.2 Turvallisuus on jokaisen asia

Kaikkien velvoitteet

1. Yleinen toimintavelvollisuus → Jokaisella on velvollisuus toimia hätätilanteessa.
2. Huolellisuusvelvollisuus → Noudatettava huolellisuutta, sääntöjä sekä määräyksiä.
3. Varovaisuus tulen käsittelyssä → Noudatettava varovaisuutta tulta, räjähtävää, syttyvää tai muuta vaarallista ainetta käsiteltäessä.

Työntajan velvoitteet

1. Työnantajan yleinen huolehtimisvelvollisuus → Työnantaja on velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä.
2. Työn vaarojen selvittäminen ja arvioiminen → Työnantajan on järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava töihin, työympäristöön, työaikoihin ja työolosuhteisiin liittyvät haitta- ja vaaratekijät
3. Työympäristön ja työn suunnittelu → Työnantajan on työn suunnittelussa otettava huomioon työntekijöiden fyysiset ja henkiset edellytykset.

Työntekijän velvoitteet

1. Työnantajan toimivaltaisten määräyksien ja ohjeiden noudattaminen
2. Ilmoittamisvelvollisuus havaituista vioista sekä puutteista
3. Työvälineiden, työkoneiden ja turvallisuus- ja suojalaitteiden käyttöohjeiden mukainen käyttö
4. Oikeus pidättäytyä vakavaa vaaraa aiheuttavan työn tekemisestä

1.2.1 Pienet teot tekevät arjesta turvallisen

Ole tarkkaavainen ja valpas työpaikalla tai työympäristössä.

Noudata työpaikan ohjeita ja sääntöjä.

Ilmoita vaaranpaikoista ja puutteista eteenpäin.

Käsittele vaarallisia aineita ja tulta varoen

Ylläpidä siisteyttä ja järjestystä. Se luo turvaa!

Käytä erilaisia työ- ja sähkölaitteita vain niistä annettujen käyttöohjeiden ja määräyksien mukaisesti.

Tupakoi vain ja ainoastaan sille merkityssä ja määrättyssä paikassa. Muista sammuttaa tupakka huolellisesti!

Vältä palokuorman keräämistä.

Pidä uloskäytävät, kulkureitit ja rakennusten seinustat vapaana turhista tavaroista, jotta ne pysyvät helposti kuljettavassa kunnossa.

Valvo ja seuraa työpaikalla tapahtuvan ruoan valmistuksen turvallisuutta

1.3 Työpaikan turvallisuushavaintojen ilmoitusmenettelyt- ja käytännöt

Lisää tähän työpaikkasi ilmoitusmenettelyt- ja käytännöt. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus –oppaasta.

1.4 Miksi perehdytetään?

Perehdyttäminen on säädösvelvoitteista ja jokaisen työntekijän on:

- tunnettava omaan työhön ja työympäristöön liittyvät riskit.
- tunnettava turvalliset työtavat ja työpaikan turvallisuusjärjestelyt.
- tunnettava toimintamallit eri onnettomuus- ja vaaratilanteissa.
- omattava riittävästi opetusta ja ohjausta puhdistus-, säätö-, huolto- ja korjaustöiden sekä poikkeus- ja häiriötilanteidenvaralta.

1.5 Paloturvallisuus- ja pelastustoiminta

Pelastustoiminta:

- Uhkaavien onnettomuuksien torjuntaa.
- Tulipalojen sammuttamista.
- Vahinkojen rajoittamista.
- Ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaamista.
- Väestön varoittamista.

Pelastustoimenpiteet:

- Useimmiten kiireellisiä ja vaativat valmiutta.
- Suuremmissa taajamissa valmiudessa oleva päätoiminen henkilöstö.
- Pelastusviranomaisen johtaa onnettomuuspaikalla.
- Pelastustoimintaan voi osallistua myös esimerkiksi poliisi ja terveydenhuolto.

Työpaikoilla paloturvallisuus on yksi pelastustoiminnan osa-alueista:

1. Turvallisuussuunnittelu

- varautumis- ja valmiussuunnittelu: suuronnettomuudet ja poikkeusolot
- pelastus- ja turvallisuussuunnittelu: pelastussuunnitelma, evakuointisuunnitelma jne.

2. Henkilöstön koulutus ja perehdytys.

3. Rakenteelliset ja tekniset ratkaisut.

4. Tulitöiden turvallisuus.

5. Paloturvallisuuden ylläpitoon kuuluvien laitteiden määräaikaistarkastukset, kunnossapito-ohjelmat ja huolto.

1.6 Normaaliolot – Häiriötilanteet - Poikkeusolot

Normien mukainen toiminta

Työyhteisön toiminnan
turvallisuuden
varmistaminen ja
kehittäminen

Pelastustoiminta



Normaaliolot

Omatoiminen varautuminen,
turvallisuuden ylläpitäminen
ja kehittäminen, harjoittelu ja
kouluttaminen sekä
valmistautuminen.

Häiriötilanteet

Tilannejohtaminen, kriisi-
ja viestintäjohtaminen sekä
toiminnan palauttaminen.

Poikkeusolot

Viranomaisjohtaminen.

Sota, suuronnettomuudet,
pandemia, valtakunnallinen
tai kansainvälinen kriisi tms.

1.7 Asiakkaiden ja vierailijoiden turvallisuus

Työpaikan toimintamalli

- toimintamallissa huomioitava kiinteistössä olevat vieraat, asiakkaat, liikuntarajoitteiset sekä muut henkilöt, jotka eivät kykene pelastautumaan itsenäisesti.

Vastuu turvallisuudesta

- on toimipaikan vastuu varmistaa asiakkaiden ja vierailijoiden turvallisuus.

Hyviä käytäntöjä

- työpaikalla on hyvä kiinnittää huomiota kulunvalvontaan.
- vieras on tärkeä ohjeistaa toimipaikan turvallisuusjärjestelyistä, esimerkiksi selkeän ja yksinkertaisen turvallisuusjärjestelyistä kertovan ohjelehtisen avulla.
- vierailijoiden saattaminen ulko-ovelle tapaamisen päätyttyä.
- hätätilanteessa työntekijöiden ohjattava ja opastettava vieraat pois vaara-alueelta.

1.7.1 Työpaikan toimintamalli asiakkaiden ja vieraiden vastaanottamiseen

Lisää tähän työpaikkasi toimintamalli vieraiden ja/tai asiakkaiden vastaanottamisesta ja valvonnasta. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus –oppaasta.

1.7.2 Turvainfo

Turvainfo:

- vierailijoille, tilapäisille työntekijöille ja tuuraajille.
- tarkoituksena perehdyttää nopeasti ja sujuvasti työpaikan tärkeimpiin turvallisuusasioihin.

Turvainfo sisältää:

1. Työpaikan/kiinteistön pohjapiirustuksen:
 - Kiinteistön laajuus, uloskäytävät, kulkureitit.
 - Alkusammutuskalusto ja EA-kaappien sijainnit.
2. Kokoonumispaikat:
 - Ulkopuoliset kokoonumispaikat.
 - Tupakointikäytännöt.
3. Työpaikan tiedot:
 - Työpaikan tärkeät hälytysnumerot.
 - Tiivistetty hätätilannetoimintamalli.
4. Yleinen hätänumero:
 - 112.

1.7.3 Työpaikan turvainfo

Lisää tähän työpaikkasi turvainfo. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus –oppaasta.

1.8 Työpaikkojen yleisiä palo- ja syttymisriskejä ja niiden ennaltaehkäisy

1.8.1 Koneet ja sähkölaitteet, vikaantuminen, häiriö, väärinkäyttö

1.8.2 Ruoan valvottu ja valvoton valmistus sekä liesiturvallisuuden laiminlyönti

1.8.3 Tulityöt

1.8.4 Varomaton tulenkäsittely

1.8.5 Tahallinen sytytys

1.8.6 Vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely

1.8.7 Itsesyttymä

1.8.8 Työpaikan ennaltaehkäisevät turvallisuusohjeet

1.8.1 Koneet ja sähkölaitteet

Ennaltaehkäisy:

- Riittävät suojaetäisyydet sähkölaitteiden ja palavan materian välillä
- Riittävä valvonta
- Käyttöohjeiden noudattaminen
- Säännölliset tarkastukset, puhdistukset ja huollot
- Viallisen laitteen välitön korjaus tai korvaus uudella
- Sähkölaitteet korjaa vain alan ammattilainen

1.8.2 Ruoan valmistus ja liesiturvallisuuden laiminlyönti

Ennaltaehkäisy:

- Lieden päällä tai lähellä ei säilytetä mitään syttyvää materiaa.
- Päällä olevaa liettä, uunia tai muuta lämmön lähdettä valvotaan asianmukaisesti koko käytön ajan.
- Välineistöä käytettäessä noudatetaan käyttöohjeita.
- Ympäristö ja välineistö pidetään siistinä.

1.8.3 Tulityöt

Ennaltaehkäisy:

- Tilapäisellä tulityöpaikalla tulitöitä tekevällä oltava tulityökortti ja kirjallinen määräaikainen tulityölupa.
- Tulityöpaikan kunnossapidosta, säännöllisistä tarkastuksista ja oikeasta käytöstä pidetään huolta.
- Tulityöpaikkaan ei säilötä mitään helposti syttyvää tai sinne kuulumatonta materiaa.
- Työntekijöitä ohjeistetaan käyttämään harkintaa ja ilmoittamaan huomattavat viat ja puutteet eteenpäin.
- Tulityöpaikalla tehtävien tulitöiden turvallisuutta ja asianmukaisten turvallisuusprotokollien noudattamista valvotaan.

1.8.4 Varomaton tulenkäsittely

Ennaltaehkäisy:

- Tupakointi ainoastaan sille varatulla paikalla.
- Tulta ei saa koskaan jättää valvomatta ja se on sammutettava lopuksi huolellisesti.
- Tulen sytyttäjä on aina vastuussa tulesta.
- Huolellisuudesta ja varovaisuudesta huolehtiminen.
- Riittävän suojaetäisyyden muistaminen lämmön lähteen ja palavan materian välillä.
- Huolehdi tulisijan nuohouksesta ja kerää tuhkat palamattomaan astiaan.

1.8.5 Tahallinen sytytys

Ennaltaehkäisy:

- Ovien lukituksien ja sulkijalaitteiden kunnan varmistaminen ja niiden asianmukainen huolto
- Ovien, ikkunoiden ja luukkujen suljettuna pitäminen.
- Tavaroiden varastoiminen niille kuuluviin paikkoihin.
- Rakennuksien seinustojen vapaana pitäminen syttymiskelpoisesta materiaalista.
- Jäteastioiden sekä roskalavojen sijoittelu riittävän etäälle rakennuksesta tai vaihtoehtoisesti säiliöiden sijoittaminen lukittuihin tiloihin.
- Työpaikan sisäinen ja ulkoinen kulunvalvonta on asianmukaista sekä tehokasta.
- Ympäristön ja ulkoalueen valaisuun sekä valvontaan panostaminen.
- Rappukäytävien, eteistilojen ja tuulikaappien pitäminen vapaana irtaimesta tavarasta.

1.8.6 Vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely

Ennaltaehkäisy:

- Henkilöstö perehdytetään asianmukaisesti työtehtäviin, joihin kuuluu vaarallisten aineiden kanssa työskentelyä.
- Työpaikalta löytyy ajantasainen luettelo käytetyistä kemikaaleista sekä käyttöturvallisuustiedotteet.
- Työpaikalla huolehditaan turvallisesta ja asianmukaisesta vaarallisten aineiden varastoinnista sekä säilytyksestä.
- Vaarallisten aineiden ja kaasujen varastointi- ja säilytyspaikat ovat selkeästi merkittyjä.

1.8.7 Itsesytytymä

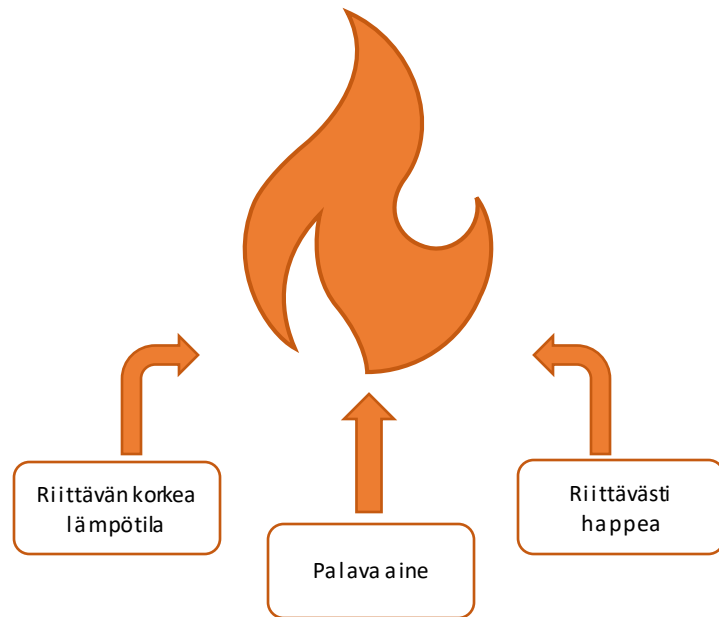
Ennaltaehkäisy:

- Työpaikalla noudatetaan kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteita.
- Varastointiin, käsittelyyn ym. Liittyvät riskit on tunnistettu ja järjestetty turvallisesti.
- Poistettujen aineiden ja jätteiden asianmukaisesta ja turvallisesta hävityksestä huolehditaan.
- Työympäristön siisteydestä pidetään huolta.

1.8.8 Työpaikan ennaltaehkäisevät turvallisuusohjeet

Lisää tähän työpaikkasi ennaltaehkäiseviä turvallisuusohjeita.

1.9 Tulipalon syttyminen



Poikkeuksena litiumioniakkupalot!

→ Akku sisältää jo itsessään palon kolme edellytystä.

Pohtikaa yhdessä:

- Mitä lämmönlähteitä työpaikalta löytyy?
- Mitä palavia aineita työpaikalla on?
- Miten työpaikalla voidaan rajoittaa tulipalon hapensaantia?
- Millaisia yleisiä paloturvallisuusriskejä työpaikalta löytyy?

1.9.1 Tulipalon kehittyminen

Tulipalo on aina ainutlaatuinen tapahtuma.

→ Mikään tulipalo ei ole samanlainen toisen tulipalon kanssa.

Kehittymiseen vaikuttaa tiloissa oleva materiaali, tavara, olosuhteet sekä muut tekijät.

1.10 Toiminta tulipalotilanteessa

1.10.1 Toiminta tulipalotilanteessa

1.10.2 Työpaikan toimintamalli tulipalotilanteessa

1.10.3 Varmista oma ja muiden turvallisuus

1.10.4 Avun hälyttäminen

1.10.5 Lisävahinkojen estäminen

1.10.6 Tarkastaminen ja evakuointi

1.10.7 Liikkumis- ja toimiesteisten henkilöiden evakuointi

1.10.8 Avun perille opastaminen

1.10.9 Toiminta kokoontumispaikalla

1.10.1 Toiminta tulipalotilanteessa

Tulipalon ennalta-arvaamattomuuden vuoksi jokainen tulipalo on erilainen

! Yleistä toimintamallia on sovellettava tapauskohtaisesti

! Tuli voi eskaloitua nopeasti

! Suurin vaara tulipalossa sen aikana muodostuvat myrkylliset savukaasut

! Välitön reagointi ratkaisevaa etenkin tulipalon alkuvaiheessa

Jos mahdollista, alkusammuta.

Pelasta itsesi ja välittömässä vaarassa olevat, evakuo.

Mikäli mahdollista, estä lisävahinkoja sulkemalla ovet ja ikkunat poistuessasi.

Varoita muita ja soita hätänumeroon 112 avun hälyttämiseksi.

Opasta pelastuslaitos paikalle ja mene sovitulle kokoontumispaikalle.

1.10.2 Työpaikan toimintamalli tulipalotilanteessa

Lisää tähän työpaikkasi toimintamalli hätätilanteessa. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus–oppaasta.

1.10.3 Varmista oma ja muiden turvallisuus

Tulipalon hengenvaaralliset olosuhteet:

- Myrkylliset savukaasut
- Kuumuus
- Hapen puute
- Huono näkyvyys

Savuisen tilan läpi liikkuesssa:

- Pysy matalana! Savukaasut kerääntyvät ensin kattoon.
- Jos mahdollista, suojaa hengityksesi kostealla kankaalla.

Varoita samalla muita kiinteistössä olevia ja ohjaa heitä poistumaan palotilasta joko toiseen palo-osastoon tai ulos asti.

1.10.4 Avun hälyttäminen

Soita hätänumeroon 112

Vastaa hätäkeskuspäivystäjän esittämiin kysymyksiin

Noudata annettuja ohjeita

Huom! Lataa kännykkään 112 Suomi –mobiilisovellus. Sovelluksen kautta soitetut hätäpuhelut välittävät käyttäjän sijaintitiedot automaattisesti hätäkeskukseen.

1.10.5 Lisävahinkojen estäminen

Rajoita paloa

- sulkemalla ovet ja ikkunat
- siirtämällä vaarallisia aineita turvallisempaan paikkaan
- sulkemalla mahdolliset kaasuventtiilit

Muut työpaikan sulkutoimenpiteet

- kassojen ja kassakaappien sulkeminen ja lukitseminen
- puhaltimien sammuttaminen
- tietokoneiden lukitseminen

1.10.6 Tarkastaminen ja evakuoiminen

Työpaikoilla on suunniteltava toimintamalli etukäteen ja aluejako on oltava selkeä poistumisen kannalta

Muista oma turvallisuus! Varmista ovea tunnustelemalla, onko huoneeseen meneminen turvallista

Muista evakuointi- ja kerrosjärjestys

- normaalisti ensin tulipalokerros, toiseksi tulipalokerroksen yläpuolella olevat kerrokset ja viimeisenä alapuoliset kerrokset

Ensimmäisenä evakuoidaan loukkaantuneet, omatoimiseen poistumiseen kykenemättömät sekä välittömässä vaarassa olevat henkilöt

Äänen ja kehonkielen käyttö opastamisessa ja evakuoinnissa

- rauhallinen ja selkeä ääni sekä käytös rauhoittaa

Estä ihmisten pääsy rakennukseen ja/tai vaara-alueelle valvomalla kulkuovia

1.10.7 Liikkumis- ja toimiesteisten henkilöiden evakuointi

Tulipalon syttyessä liikkumis- ja toimiesteisten ihmisten päästävä turvallisesti ulos mistä tahansa rakennuksesta.

Mikäli liikunta- ja toimiesteiset henkilöt eivät kykene pelastautumaan itsenäisesti rakennuksesta tulipalon tai muun hätätilanteen sattuessa, pitäisi rakennuksessa olla tarjolla turvallinen odotustila.

- Odotustila on viereisessä palo-osastossa oleva tila, joka on yhteydessä poistumisreittiin.
- Odotustilassa liikkumis- tai toimiesteiset henkilöt voivat odottaa evakuoinnin jatkumista.

Evakuointi- ja hätätilanteessa odotustilaan jääviä ei tule jättää tiloihin yksin.

- Ilmoita pelastustoiminnan johtajalle, mikäli odotustilaan on jäänyt henkilö tai henkilöitä odottamaan.

1.10.8 Avun perille opastaminen

Opastamisella varmistetaan ammattiavun saapuminen onnettomuuspaikalle, jotta nopeat pelastustoimenpiteet saadaan käynnistettyä.

Opastajan on tärkeä näkyä → käsien heiluttelu, huomioliivit, pimeässä taskulampulla annetut merkit.

Opastusta on tärkeä suunnitella aina etukäteen työpaikan turvallisuusharjoitusten aikana.

- Mistä aloitetaan ja miten toimitaan?
- Missä paikoissa opastajan kannattaa sijaita?
- Mitä reittejä käyttämällä pelastajat voivat saapua paikalle?

Tarpeen vaatiessa opastusta on annettava sisätiloissa.

Pelastuslaitokselle kannattaa varata kiinteistön pohjakartat.

1.10.9 Toiminta kokoontumispaikalla

Pääkokoontumispaikan lisäksi on hyvä nimetä varakokoontumispaikka.

Kokoontumiset voidaan järjestää myös esimerkiksi naapurikiinteistöön, jos siitä on ennalta sovittu.

Kokoontumispaikalla ohjaavana vastuuhenkilönä toimii esimerkiksi työpaikan turvallisuuspäällikkö/suojelujohtaja tai varajohtaja.

→ Välittää tietoa eteenpäin pelastustoiminnan johtajalle.

Ohjaamisessa tarvitaan kuuluvaa äänenkäyttöä (megafoni).

Vastuuhenkilön/vastuuhenkilöiden on tärkeä erottua joukosta huomioliiveillä.

Evakuoitujen kuntoa on tärkeä pitää silmällä.

Kiinteistöön palataan vain viranomaisen antamalla luvalla.

1.11 Sisälle suojautuminen hätätilanteessa

1.11.1 Työpaikan toimintamalli sisälle suojautumiseen

1.11.2 Yleinen vaaramerkki

1.11.3 Sisälle suojautuminen

1.11.1 Työpaikan toimintamalli sisälle suojautumiseen

Lisää tähän työpaikkasi toimintamalli(t) erilaisia sisälle suojautumistilanteista varten.

1.11.2 Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on noin minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki.

Vaaramerkin tarkoituksena on varoittaa ulkona olevaa väestöä uhkaavasta, välittömästä vaarasta.

Yleiseen vaaramerkkiin liittyy aina vaaratiedote. Vaaratieto annetaan:

- radiossa
- 112 Suomi –mobiilisovelluksen kautta
- televisiossa (vain koko maata koskevat tiedotteet)
- verkkolehdistä
- sosiaalisen median kautta

Hälyttimiä testataan noin 7 sekunnin pituisella kokeilumerkillä jokaisen kuukauden ensimmäisenä arkimaanantaina kello 12.00.

Vaaramerkin kuullessasi:

Jos olet ulkona, mene sisälle.
Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmanvaihto.
Avaa radio ja kuuntele ohjeita.
Vältä puhelimen käyttöä ja soittamista hätänumeroon 112 linjojen ruuhkautumisen välttämiseksi.
Pysy sisällä äläkä poistu alueelta elleivät viranomaiset siihen kehota.

1.11.3 Sisälle suojautuminen

Sisälle suojaudutaan myrkylliseltä savulta ja kemikaalilta.

Vaara- ja hätätilanteessa viranomaiset varoittavat väestöä vaaratiedotteella ja yleisellä vaaramerkillä.

Viranomaisten antamien ohjeiden mukainen toiminta ja sisätiloihin suojautuminen.

Toimintaohjeet kaasuvaaratilanteissa

1. Jos olet ulkona tai autossa, siirry heti sisätiloihin. Sulje auton ilmanvaihto väliaikaisesti tarvittaessa.
2. Sulje ovet ja ikkunat ja pysäytä ilmavaihto
3. Odota tietoa ja ohjeita radion ja TV:n kautta.
4. Käynnistä ilmanvaihto ja tuuleta tilat huolellisesti tarvittaessa vaaran mentyä ohi.

1.12 Turvallisuuskävely

Turvallisuuskävely on toiminnallinen oppimismuoto.

Työympäristön havainnointi auttaa hahmottamaan erilaisia toimintatapoja.

- Harjoittelu edesauttaa valmiutta toimia hätätilanteessa.
- Työympäristön turvallisuusriskit tulevat tietoisuuteen ja tulevaisuudessa ympäristössä ilmeneviin riskeihin kiinnittää herkemmin huomiota.

Turvallisuuskävelyllä voidaan painottaa ja käydä läpi:

- Pelastustoimintaa ja paloturvallisuutta
- Toimitilaturvallisuutta
- Henkilöturvallisuusasioita
- Työsuojeluasioita
- Ensiaputietoutta
- Ympäristönsuojeluasioita
- Työpisteiden ja toimintatapojen riskejä
- Toimintamalleja erilaisia vaaratilanteiden varalle, esim. uhka-, alkusammutus-, ensiapu-, murto-, suojautumistilanteet ja niin edelleen.

1.12.1 Työpaikan turvallisuuskävelymalli

- Lisää tähän työpaikkasi turvallisuuskävelymalli. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus – oppaasta.

1.12.3 Turvallisuuskävely osana perehdytys- ja kehitysprosessia

Turvallisuuskävelyn avulla:

- Voidaan perehdyttää työntekijät työpaikan toimintaympäristöön ja turvallisuusasioihin.
- Kehitetään työpaikan turvallisuuskulttuuria- ja suunnittelua.
- Selkeytetään riskejä ja ennaltaehkäistään onnettomuuksia.
- Voidaan jalkauttaa pelastus- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteistä ja ohjeistaa toimimaan erilaisissa onnettomuustilanteissa.
- On mahdollisuus laatia kehittämisohjelma, tehdä toimenpidekartoitus tai riskianalyysin taustakartoitus.
- Edistetään organisaation sisäistä viestintää.
- Voi nousta esille uusia ratkaisumalleja.

1.13 Turvallisuusharjoitukset

1.13.1 Harjoittelun merkitys osana turvallisuuden edistämistä

1.13.2 Työpaikan poistumis-/evakuointiharjoitus

1.13.3 Työpaikan alkusammutusharjoitus

1.13.4 Työpaikan hätäensiapuharjoitus

1.13.5 Työpaikan muut turvallisuusharjoitukset

1.13.1 Harjoittelun merkitys osana turvallisuuden edistämistä

Harjoittelun avulla:

- Organisaatioon kuuluvien on mahdollista oppia käytännön taitoja erilaisten hätätilanteiden varalle.
- Testataan työpaikan pelastussuunnitelman ja turvallisuusorganisaation toimivuutta.
- Henkilöstö saa varmuutta ja uskallusta toimintaansa.
- Organisaatio löytää kehityskohteita omasta hätätilannetoiminnasta.
- Voidaan vaikuttaa asenteisiin ja motivaatioon.
- Työpaikan turvallisuuskulttuurin kehitys parantuu.

1.13.2 Työpaikan poistumis-/ evakuointiharjoitus

Lisää tähän kuvaus työpaikkasi poistumis-/evakuointiharjoituksesta. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus –oppaasta.

1.13.3 Työpaikan alkusammutusharjoitus

Lisää tähän kuvaus työpaikkasi alkusammutusharjoittelusta. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus –oppaasta.

1.13.4 Työpaikan hätäensiapuharjoitus

Lisää tähän kuvaus työpaikkasi hätäensiapuharjoittelusta. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus-oppaasta.

1.13.5 Työpaikan muut turvallisuusharjoituksia.

Lisää tähän työpaikkasi muita mahdollisia turvallisuusharjoituksia.

2 Rakenteellinen paloturvallisuus

2.1 Työpaikan rakenteellinen paloturvallisuus

2.2 Palo-osastointi ja palo-ovet

2.3 Ovien aukaisumekanismit

2.4 Väestönsuoja

2.5 Poistumisreitit ja opasteet

2.1 Työpaikan rakenteellinen paloturvallisuus

Lisää tähän tietoa työpaikkasi rakenteellisista paloturvallisuusjärjestelyistä. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus –oppaasta.

2.1.1 Työpaikan rakenteellinen paloturvallisuus

Lisää tähän tietoa työpaikkasi rakenteellisista paloturvallisuusjärjestelyistä. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus –oppaasta.

2.1.2 Työpaikan rakenteellinen paloturvallisuus

Lisää tähän tietoa työpaikkasi rakenteellisista paloturvallisuusjärjestelyistä. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus –oppaasta.

2.2 Palo-osastointi ja palo-ovet

Palo-osastointi

Palo-osastoinnilla estetään ja hidastetaan palon ja haitallisten savukaasujen leviämistä palo-osastosta toiseen

→ Rajoittaa palon vain yhteen tilaan.

→ Rajoittaa omaisuusvahinkoja.

Osastointi helpottaa pelastus- sekä sammutustoimintaa.

Toimiva osastointi mahdollistaa turvallisen poistumisen rakennuksesta.

Jo viereiseen palo-osastoon siirtyminen antaa turvaa palotilanteessa.

Palo-ovi

Kahden palo-osaston rajalle sijoitettu ovi, joka on suunniteltu pidättelemään tulipaloa määritetyn ajan.

Oikein toimiessaan sulkeutuu sekä salpautuu kulkijan jäljessä.

Tunnistettavissa oven karmiin tai ovilevyyn kiinnitettävästä tunnistelevystä.

- Tunnistelevyyn kirjataan oven palotekninen luokka, valmistusmateriaali ja valmistajan nimi sekä valmistusvuosi.

2.3 Ovien aukaisumekanismit

Ovien tulee normaalissa käytössä ollessa olla helposti hätätilanteessa avattavia.

Erilaisiin aukaisumekanismeihin on tärkeä tutustua ennalta.

Millaisia aukaisumekanismeja työpaikalta löytyy?

2.4 Väestönsuoja

Suojaavat ensisijaisesti aseellisilta hyökkäyksiltä.

Suojat tehdään rakennukseen tai sen yhteyteen erillisenä rakennuksena tai tilana.

Sijaitsevat useimmiten lähellä ihmisten asuinalueita, työpaikkoja ja muita alueita, joissa ihmiset normaalisti liikkuvat.

Suojaa sellaisenaan ilman valmistelua räjähdys- ja sirpalevaikutuksilta, rakennussortumilta sekä paineaalloilta.

- Sulku- tai suodatustilaan asetettuna suojaa myös tulipaloilta, kemiallisilta taisteluaineilta ja ionisoivalta säteilyltä.

Normaaliaikoina väestönsuojia pidetään usein varastoina, harrastetiloina tai jossakin muussa käytössä.

→ **Lain mukaan suojan oltava sellaisessa kunnossa, että se on mahdollista ottaa käyttöön 72 tunnin kuluessa viranomaisen niin käskiessä.**

Kiinteistössä tai rakennuksessa sijaitsevaan väestönsuojaan ja sen sijaintiin on tärkeä tutustua ennalta.

2.5 Poistumisreitit ja opasteet

Vihreä opastaa turvaan!

Poistumisopasteella varustettua ovea ei tule koskaan lukita rakennuksen normaalin käytön aikana niin, ettei sitä pitkin pääse poistumaan rakennuksesta.

Poistumisreittien tulee olla aina esteettömiä.

Opasteessa esiintyvä nuoli osoittaa uloskäytävän sijainnin, kulkusuunnan tai poistumiseen käytettävään oveen.

Työpaikan poistumisreitteihin ja niiden sijainteihin on tärkeä tutustua ennalta!

3 Palontorjuntatekniikka

3.1 Työpaikan palontorjuntatekniikka

3.2 Paloilmoitin

3.3 Palovaroittimet

3.4 Savunpoistolaitteet

3.5 Automaattiset vesisammutuslaitteistot

3.1 Työpaikan palontorjuntatekniikka

Lisää tähän tietoa työpaikaltasi löytyvästä palontorjuntatekniikasta. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus –oppaasta.

3.1.1 Työpaikan palontorjuntatekniikka

Lisää tähän tietoa työpaikaltasi löytyvästä palontorjuntatekniikasta. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus –oppaasta.

3.1.2 Työpaikan palontorjuntatekniikka

Lisää tähän tietoa työpaikaltasi löytyvästä palontorjuntatekniikasta. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus –oppaasta.

3.2 Paloilmoitin

Havaitsee alkavan palon mahdollisimman aikaisin ja ilmoittaa siitä paikan päällä.

Hätäkeskusyhteydellä toimiva paloilmoitin ilmoittaa hälytyksestä hätäkeskukseen.

Ilmoittaa toiminnan vaarantavista vioista paikallisesti ja hätäkeskukseen, mikäli paloilmioittimessa on hätäkeskusyhteys.

3.3 Palovaroittimet

Antaa akustisen hälytyksen savua havaitessaan.

Ensisijainen tehtävä varoittaa rakennuksessa, asunnossa tai kiinteistössä olevia ihmisiä alkavasta palosta.

Paristokäyttöisiä ja sähköverkkoon kytkettäviä malleja.

3.4 Savunpoistolaitteet

Savunpoistolaitteiden- ja järjestelmien avulla tulipalossa muodostuneet savu- ja palokaasut siirretään ulos rakennuksesta tai muusta palavasta rakennelmasta.

Toimivuus varmistetaan huolloilla ja testeillä.

Savunpoistojärjestelmää käytetään ainoastaan pelastuslaitoksen toimesta tai sen lauetessa automaattisesti.

3.5 Automaattiset vesisammutuslaitteistot

Suunniteltu sammuttamaan tulipalo sen alkuvaiheessa tai pitämään palo hallinnassa.

Automaattisen paloilmoittimen avulla aktivoitumisesta välittyy hälytystieto hätäkeskukseen.

Sprinklerilaitteisto yleisin käytetty vesisammutinlaitteisto.

4 Alkusammuttimet- ja sammuttaminen

4.1 Alkusammutustaito

4.2 Työpaikan alkusammuttimet ja niiden sijainnit

4.3 Erilaiset käsisammuttimet

4.4 Käsisammuttimen käyttö

4.5 Sammutuspeite

4.6 Sammutuspeitteen käyttö

4.7 Pikapaloposti

4.8 Pikapalopostin käyttö

4.9 Akkulaitteiden sammutus

4.1 Alkusammutustaito

Alkusammutustaito on ensiaputaidon rinnalla yksi tärkeimmistä taidoista osata.

Alkusammutustaidon harjoittelu ja ylläpito vahvistaa osaajan määrätietoisuutta toimia todellisessa tilanteessa.

→ Tulipalon ja sen uhan vahingot pienenevät.

4.2 Työpaikan alkusammuttimet ja niiden sijainnit

- Lisää tähän tietoa työpaikkasi alkusammuttimista ja niiden sijainnista. Katso lisätietoa Työpaikan paloturvallisuus –oppaasta.

4.3 Erilaiset käsिसammuttimet

Jauhesammuttimet

Vesipohjaiset sammuttimet
(Nestesammuttimet ja
vaahtosammuttimet)

Hiilidioksidisammutin

Rasvapalosalmutin

Sammuttimien soveltuminen erilaisten palojen sammutukseen merkitään yleisimmin kirjaimilla:

A: kiinteiden aineiden palojen sammutus.

B: nestemäisten palojen sammutus.

C: kaasupalojen sammutus.

4.4 Käsiammuttimen käyttö

1. Poista varmistin ja suuntaa suutin palavaan kohteeseen.
2. Aloita edestä ja jatka taakse. Sammuta alhaalta ylös. Ennakkoon on selvitettävä oikea sammutusetäisyys.
3. Sammuta nestepalo pinnan suuntaisesti suunnatulla sammutesuihkulla. Tehosta sammutusta nopein sivusuuntaisin ranneliikkein.
4. Jauhesammutinta käytettäessä älä kohdista jauhesuihkua suoraan nesteeseen roiskumisvaaran takia, vaan loivassa kulmassa ja jopa lakaisten nesteen pintaa pitkin.
5. Liekkien kadottua näkyvistä keskeytä sammutusaineen purkaus. Jatka sammutusta välittömästi, jos palo syttyy uudelleen.
6. Yhteistyöllä useampaa sammutinta käyttäen voidaan sammuttaa suurempikin palo.
7. Käytössä ollut sammutin on toimitettava välittömästi huoltoon.
8. Jopa alkusammutusyrittäksellä on hidastava vaikutus tulipaloon!

4.5 Sammutuspeite

Palamattomasta materiaalista tehty peite, jonka avulla palo sammutetaan tukahduttamalla.

Soveltuu kohteisiin, joissa käsitellään pieniä määriä palavia tai syttyviä nesteistä.

- esim. keittiö tai grilli.

Helppokäyttöinen, soveltuu myös ihmisen päällä olevien vaatteiden sammuttamiseen.

4.6 Sammutuspeitteen käyttö

1. Käske tai tarvittaessa kaada henkilö maahan.
2. Ota peite käyttöön ja lähesty henkilöä sivulta tai hartia-pää linjalta. Laita peite uhrin päälle.
3. Jätä henkilön pää peitteen ulkopuolelle ja suojaa hänen hengityselimensä tiivistämällä kaulan alue.
4. Jatka tiivistämistä ylävartalosta, kylkilinjaa pitkin alaspäin.
5. Soita hätänumeroon 112 ja anna välitöntä ensiapua.
6. Jäähdytä henkilöä vedellä, jos mahdollista.

4.7 Pikapaloposti

Liitetään rakennuksen vesijohtoverkkoon.

→ Osa rakennuksen omaa alkusammutuskalustoa.

Sammutusvaikutukseltaan jäähdyttävä.

Ei tule käyttää sähköpalojen sammutukseen!

- Sopiva orgaanisten, kuituisten ja kiinteiden aineiden paloihin.

4.8 Pikapalopostin käyttö

1. Avaa kaapissa oleva sulkuventtiili.
2. Vedä letku kohteeseen.
3. Suuntaa suihkuputki kohteeseen.
4. Avaa suihkuputken sulku ja jatka kohteeseen tähtäämistä.
5. Mikäli sammutus ei onnistu ja lopetat sammuttamisen, huomioi, ettei pikapalopostin letku jää sisäovien ja ovien väliin ja näin estä ovien sulkemista.

4.9 Akkulaitteiden sammutus

Palossa ja termisessä karkaamisessa vapautuville vaarallisille kaasuille altistumista vältettävä.

Palo saattaa olla ns. normaalia voimakkaampi.

Sammutusta ei tule tehdä ilman asianmukaisia suojarusteita (pelastuslaitoksella käytössä olevat).

→ Alkusammutusvälineiden käyttöä ei tule unohtaa.

→ Välillisten palojen mahdollinen torjunta (roiskeet ja akun purkautumisessa syntyvät suihkut).

Kiitos osallistumisesta ja turvallista
päivänjatkoa!

Lähteet

Aineistosta kopiointi sallittua, jos lähdeviitteet merkitään omaan materiaaliin.

Perehdytysaineiston tekemisessä käytetyt lähteet on kirjattu Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön Työpaikan paloturvallisuus –oppaaseen.